

Յ Ի Ծ Ո Ւ Տ Ե Ը Կ Ե Լ Ե Ը Ն Պ Ը Տ Մ Ը Գ Բ Ը Բ Ը Բ

(1719)

Գթութեամբն Աստուծոյ մեք նուաստ ծառայքս նորա՝ Գրէգոր եւ Յովհաննէս սպասաւորք Սուրբ Աւետարանին՝ զկնի վախճանեցման (1705) երջանկազարդի, ճգնազգեցի, առաքինասիրի եւ առաքելաշաւղի հօր մերոյ Տէառն Արքայանայ՝ աստուածաբանութեան բարունապետի եւ տիեզերալուր վարդապետի, հողմավարմամբ իբրու եղեալ տարաքեցիկ՝ ի բնիկ գեղեցկազարդ, արփիասարաս, նշանաւոր, բարձրահամբաւ, մեծէ համալսարանէ մերմէ, որ է ի Չորրորդ մասին Հայոց ի գաւառին Խուշ, ի տեղին Սուլայ յոր, կերտեալ ի բղեշխացն Արծրունեաց, որ ածանցեալ կոչի Բողէշ՝:

1 Բողէշ. այժմ Պիլիէ: Ռամկօրէն ստուգարանուած է իբր պաշտէ: «Մօտ ի քաղաքն Բողէշ, պաշտ ասեն, գառաւ էշ:» (Ճռաքաղ հասոր Ա. 1860—1861 էջ 309).

Ինճիճեան կը հաւանի թէ «այս դիպուած եթէ ճշմարիտ իցէ, պարտ է լինել գեթ ի թ. դարուն», որովհետեւ Թովմա Արծրունի կը յիշատակէ Բաղէշ:

Բայց շատ հաւանական է որ Բողէշ նոյն ըլլայ Սուլայ յորին հետ: Բաղէշիք մինչեւ հիմայ Բալ կ'ըսեն ժայռի ահագին կտորներու. Բալ կամ Բաշ, ուրեմն, միեւնոյն նշանակութիւնը ունին:

Սուլ բառն ալ նոյն է Բալ = Բաշ ի հետ. սա ասարբերութեամբ որ Սուլը փոքր քարեքու կը գործածուի. եւ արդէն Սուլ շատ գործածական է. Սուլայպար, Աւանի վանքերէն մէկը, այսպէս կոչուած է, որովհետեւ Բալով (= խուշոր քարերով) շինուած է, յանուն Ս. Լուսաւորչի թերեւս